

**Requeste aen mijnvrouwe de Hertoginne van Parme,
Plaisance &c. regente ende gouvernante van sconincs ons G.
heeren Nederlanden, by den heeren ende edelen van tselve
lant gepresenteert, mitsgaders de antwoorde ende replique
ende requeste vanden vier leden des lants van Vlaenderen, de
steden ende casselrien medeghevoecht ende ander
geschriften**

<https://hdl.handle.net/1874/8951>

S 227152

REQUESTE

Aen Mre Prinszessin de Hertoginne vā Par-
me Plaisance, &c. Regente ende Gouver-
nante van Scontincs ons S. Heeren Ne-
derlanden by den heeren ende den Edelen
van eschue lant gepresenteert, mitgaders
de antwoording en replique vnde de requeste
vanden vier ledēn des lants van Vlaen-
deren, de Steden en Castrichen mede
ghedrechte en ander geselcken hof
wten Fransoyseche in Nederlant
santse sprake overgeset. En
deut M. J. V.
M. D. I. Xij. in Anticollie
la et poteris hoc esse quod non possit
caro regalis de rebus quod datur te habere
tecessit recessione totius regni regem in pecto
in duingt electoratu gauau pfectu.

Men den Veser.

Het heeft ons nut ende goet gedocht voer
de aqueste op den Edeldom ghepresen-
teert te stellen de Copie vanden brieue
op Myn vrouwe de Hertoginne van Par-
ma Siegente, &c. gesonden aende Gou-
verneurs en de Provinciale Staten van
dese Nederlanden mitgaders sekere ex-
tract wten brieuen vande Coninch on-
sen G. Heere gesonden aen de Steden
en Provinciën des lants voerf de welc-
ke sedert in sommighe quartieren ende
plaetsen gepubliceert zijn gheweest en
alsoomen in meyninge was tselue over
al te doene/soo heeft den Edeldom oo-
fiske gehad de voerf aqueste te presen-
teren/steckende tot verhoeden en belet-
sel vander executie d'voerf brieuen.

Marguerite byder gracie Gods
Hertoginne van Parme en van
Platsance/legente ende
Gouvernante. &c.

Leue en wel beminde/ Al eest soo dat
men van tbeghinsel vander aentom-
ste ende receptie ons hoeren des Co-
nincx totter heerlicheyt en regeringe van
den Landen van herwaerts ouere/soo wel
deur evenieuwen ratificeten ende confir-
meren vanden placaten en Ordinancien
by wylen hoochloofflycker ghedachten der
Wey. Ma. (wyens ziele God genadich sy)
op tstück vander Heilige ghemaect/ als by
ghene dat syne Co. Ma. naederhant ende
sonderlinghe tsynen lesten vertreke van den. 8. Aus
dese Landen nae syne Coninckschken van gusti. 1559
Spaengnen ghescreuen heeft/ openlyken onderteect
kent d' Os
uerloope.
heeft mogen behennen en verstaen de goe-
de en salighe begeerte en affectie die syne
voerf Co. Ma. altuts gehadt en gedragen
heeft tot onderhoudenisse en conservatie
van onsen ouden en oprechten gelooue en
Catholycksche Heilige inden seluen Lan-
den van herwaerts ouere/ en tot verdriuinge
en eradicatie van alle secten en ketteryen:
So heeft nochtans der seluer Co. Ma. om
sleier redenen en dozaecken belicht gehadte

by synodeste brieuen syne voerſt salige be-
gheertē en meyninge ons weder om te ver-
manen en ververſchen/ met expressen last
en heuel v te vertoonten en voor te houden
tghene syne Ma. ons deshaluen ghescre-
uen heeft/ Dwelot is in effecte/ dat de selue
als gheen saechen ter werelt meer beghe-
rende/ dan de conſervacie vande voerſt Ca-
tholycche Religie en syne goede ondersla-
ten van herwaertsouer in goede ruste/vre-
de/eentheyd en concordie te onderhouden/
en de selue te behoeden en bewaren vande
incōuententie die in vele plaatſen en oortē
vandet Christenhoyt deur die veranderin-
ghe vander Religie opghecomen en ghe-
beurt sijn. Wilt weerlyken en verstaet/ dat
de voorgemelde placaten en Ordonna-
tien van wylen der Kep. Ma. ende de syne
gantlyken en volcomelyke onderhouden
en gheachtervolcht worden/ ghelück och
syne Ma. meyninge is wel en scherpelych
te doen onderhouden tghene dat by thep-
lich Concilium generael van Trenten en
die prouinciale Synode gheordonneert en
ghestatueert is geweest/ sonderlinge aen-
gaende de reformatie vande Geestelicheit/
sonder daer teghens eenichsins te comen/
op dat/ strauende die kettetyen/ die quade
manieren och gebetert en ghecorrigeert

mo-

moghen worden. En voorts datmen den
Inquisiteurs vanden Ghelooue int bedien-
nen en exercere van hare officien alle gon-
ste/bystant en assistente doen en betoone
sal: en dat d' Inquisitie byden seluen In-
quisiteurs gedaen worde/geluck tot noch-
toe ghedaen is geweest/ en so na de ghee-
stelyche en weertlyche rechten hem toebe-
hoort/ hebbende syne Ma. by syne voerf
vriuen tselde wel expresselyken bevolen/
mits welcken en om der seluer Ma. in so
heylige en gunstige saeche gehoorzaem te
wesen/ en hebben wij niet kunnen onderla-
ten v dese tegenwoordige te scryuen/ en by
de selue te bidden/ versoecke/ en van sonder
Ma. weghen te bevelen seer ernstelyken/
dat ghy in desen v willet voeghen en regu-
leren nae thevel en ordonnancie der seluer
Ma. sonder in eenich punt oft article daer
tegen te comen oft laten gheschien. Ooch
dat ghy van tghene des voerf is/ den Of-
ficiers en Wethouders vande Steden van
onderricht en ver-
witticht/ ten eynde dat si daer na hun ooc
reguleren sonder dissimulatie/ oochlyk hin
ghe/ oft verdach/ op de penen inde voerf
Placcaten en Ordonnantien begrepen. En
op dat al tselue te bat ghevoerdert en vol-
bracht soude mogen worden/ so willen en

laſſen wij u dat ghy yemandt vander Wet
der Stede van committeert en
deputeert (de welche nochtas van haluen
Jare te haluen Jare verandert sal mogen
wordē/op dat een daer mede alleen niet ver-
last en sy) die anders niet en doe oft geoc-
tuueert en wordē/ dan alleenlich goet op-
ſicht neme en ſorze drage opde onderhou-
deniſſe en obſeruatię vanden Decreten en
Statuyten van voerk heylīch Concilium/
en u telcken aduertere van t'gene dat daer
op deſhaluen ryſen en occurteren sal/ om
daer in te versien naden goedē wille ende
meyninge van syne voerk Co. Ma. Ende
ten eynde dat wij tallen tyden weten mo-
gen den staet en geſtelteniſſe vander voerk
elicte/belangende t'gene des voerk is/ ſo
begheren en bevelen wiſ u als bouen/ dat
ghe van dy maenden te dy maenden ons
welparticulierlich en in lange ouerſchyt
den voortgangh van deſen/ nemende utre-
toevlucht (ingevalle van swaricheyt) aen
dns oft aenden Hoofdypresident ende lieuten
van ſainte Ma. secretē ſtade/ om ons daer
van rappoort gedaen te worden. En ſullen
inden ſeluen Secreten ſtade van gelyken
eenen committeren die daer op ſonderlin-
ghe en particuliere ſorge dragen/ en met v
en met uwen voerk ghecomitteert den goet
ver-

verstaen ende correpondentie hebben sal:
Ende op dat ghy sijnder voerſt Co. Ma.
meyninge in desen des te becer soudt mo-
ghen verstaen/so leynden wij v hier mede
de punten van sijnder Ma. brieuen en an-
dere ſchriften derſer materie aengaende/om
nade forme en inhouden van dien v te voe-
gen en reguleren/en in t gene des voerſt is
en wilt in gheene gebreke welen. Vene en
wel beminde onſe Heere God sy met u:
Ghreteten te Brueſtel den. 18. dach van
December. 1565. Ond stont gescre-
uen Margarita. Ende onderteekent
midder de Gouverneur d' Ouerloope.

1565. 18. Decembre. 1565.

Gytvaert wt de leste brieuen en ghescrif-
ten gesonden by de Co. Ma. onſen G.v.
aen myn vrouwe de hertoghinne/
met de leste expeditie ruerende
tfait vande Religie.

Eerst aengaende die Placcaten ende
Ordonnantien/so wel oude als nieu-
we op tſtuck vander Religie/dat sy-
ne Ma. verstaen hebbende den staet inde
welcke de ſaecken vander Religie van her-
matens ouer haer vinden/so en is na ghee-
neit noode/aengaende de ſelue Placcaten
en Ordonnantien/ernige veranderinge te
doen

doen/maer dat de voetsplaccaten vā my-
lent de liey. Ma. en de sine ter executie ge-
stelt moeten worden/ en syne Ma. merct
wel doosake van tquaef datter heeft ghe-
weest/ en noch vermeerdert en voetgaet/
te wesen en gherelen te sine wt de onach-
faemheyt/lapheyt en dissimulatie vanden
rechters. En ist datter sommige rechters
van dese niet en derren oft en willem ter
executie stellen deur vrees van eenige be-
terre/ datmen snyder Ma. aduertere/ op
datse voetsie vā andere die cloeches sijn en
van meerder viericheyt tot dewoerf executie/
waer af men niet en behoort te wesen
in gebreke inde voets. Vanden daer so veel
Catholycke sijn/ende liefhebbers vanden
dienst Gods en van snyder Ma. Ende dat
dit dwende/ en de voetsplaccaten ter exe-
cutie stellende/ te hopen is dat men beter en
coorter sal mogen remedieren de schade die
daer is/ dan deur ander middel.

Ten tweesten/aengaende tghen dat de
Inquisiteurs vanden Ghelooue roert/ so
beuelet sine Ma. haer lidocheyt behulpich
te wesen datmen de selue Inquisiteurs alle
gunste doen sal in tghene dat aengaelde
veffeninge en tbedienen van hunliede last/
ghelyck dat van noode is der welvaert en
donderhouden vander Heilige/wesende de
mey

meyninge van syne Ma. dat de Inquisitie
byde selue Inquisiteurs ghedaen wozdde/
ghelyck tot noch toe ghedaen is geweest/
en so nae Gheestelyke en Heerlyke Gech-
ten hun toebehoort/en dat dit gheen nieu-
wichz en is/na die dat die asties also heeft
gheexerceert gheweest binnen den cijt van
wilen de Hey. Ma. en de syne synde de in-
conuenientē diemen vzeest te seere veel ap-
parent/veel waerd en veel grooter/so verre
datmen achterliete daer tegen hyde voerſ
Inquisiteurs te voerliene/achtervolgende
den eyſch van hare officie/en soo verre dat
men hunlieden daer inne niet behulpich en
ware. En nae dien dat haer hoocheyt liet
tgene dat hier aengelegē is/so belast haer
syne Ma. so seere als haer mogelick is te
doene daer in tgene datter so seere vā noo-
de is/ en datse niet en cōsentere datmē van
and salē handele/wetende haer hoocheyt
hoe seer datter sine Ma. ter hertē gaet en de
blyscap en vzeucht die hi daer wt nemē sal.

Voer cderde/syne Ma. belast en beuelet
haer hoocheyt/dat nadien het heylīch Cou-
cilie vā Trentē alreede gepubliceert was/
datter niet meer te doene en is/dan tselue
ter executien te leggen/die den Bisscoppe
toebehoort/haer hoocheyt heutliedē doen
genen alle gonste/bistant en assistentie dic-

moghelick is/op dat die volcomen/onder-
houden en achtervolcht woorde gelück dat
betaemt/ooc datmen te wercke stelle tge-
ne dat by twoerf Concilie geordonneert en
gestatuert is geweest/aengaende de refo-
matie van leuen/ seden/ en manieren van
der Gheestelicheyt/beuelende sine Ma. so
wel haer hoocheyt als den Officiers van
sine voerf Ma.daer toe te doen alle hul-
pe en viericheyt die van noode sal wesen;
en indien dat van noode ware datter van
wegen sijnder Ma.ghegeuen wertde eeni-
ghe prouisie/ de selue sal die terstont doen
expedieren conforme het Secretum vande
voerf Concilie van Trenten/by aldien dat
de Gheestelicheyt niet en soude willen ge-
hoorsaem wesen de reformatie die de Bis-
schoppen souden willen doen.

Ten lesten en voer conclusie/dat het ghe-
ne dat sine Ma.scrift tot haer hoocheyt/
gelich hier bouen geseyt is/is tghene dat
van noode is tot de welvaert vande Reli-
gie/ en vanden lande van herwaertsouer/
de welcke niet duegen en soude sonder die
selue/en dat dit den wech is om die te mo-
gen ondethouden in ruste ende vrede/ende
nadien dat haer hoocheyt siet tghene dat
daer aengelegen is/so begeert sine Mr. op
een nieu/datse volge de middel waer deur
tghe-

tgene desvderf is mach veel te lichter mog
den/ en dat dit sal wesen de saecke waer in
sijn Ma. sal mogen nemen meer contente-
ments/ so wel van haer hoocheyt als van
de Heeren by haer sijnde/ den welcke haer
hoocheyt tselue behoozt te belasten/ op dat
sy huet nersticheyt daer in doe/ gelijck sine
Ma. haer betrouw datse niet laten en sul-
len/ wetende het contentement dat sy sine
Ma. geuen sullen/ bouen datse doen sullen
het deuoit vā personagen sulcx als sy zinn
en gelijck sy verbondē zh totte dienst gods
en van sine Ma. ende tot de generale wel-
vaert vanden lande van herwaerts ouer/
en van heurlieder selue int particulier.

De President esij Radē des Comincs
ouer Hollāt/ Zeełāt/ en Driestāt.

Cele/ vrome/ ende discrete bÿsondere
goede vriendē/ wij hebben ontfangē
sekere missive vander hertoghinne
Regente van Co. Ma. wegen van dese Re-
derlandē/ met expressen last en beuel uwer
E. voorts te aduerteren/ hoe dat syne Co.
Ma. gheen saken ter werelt meer beghe-
ren is/ dan die consetuatie vande Catholi-
sche Kielgie/ en syne goede onderlaten na
herwaerts ouer in goede ruste/ vrede/ een-

nichelyc en concordie te onderhouden / en
de selue te behoeden ende bewaren van de
Inconvenienten die in vele plaetsen vander
Christenheit deur die veranderinghe van
der Religie opghecomen en ghebeurt zyn/
wilt wterlyck en verstaet dat de placaten
en ordinationen van wylen die Kep. Ma. en
die syne / op tseluck vande Religie ghemaect
ende gheemaneert / ganschelick volcomen/
onderhouden / en gheachtervolcht wordē/
ghelyck oock syne M. meyninghe is wel
scherpelyck te doen onderhouden tghene
dat by theyligh Concilium generael van
Trenten / en die Provinciale Synoden ghe-
ordineert en gestateert is geweest / son-
derlinge aengaende de reformatie vander
Geestelycheit / sonder daer yegen eenich-
sins te comen / op dat straffende die kette-
rie / de quade manteren oock gebeert ende
gheroegert mogen wordē. Wilt voorts
syne E. o. Ma. datmen den Inquisiteurs
vanden geloone int bedriuen en exercitie
van heit der officien alle ghonste / bystand
en assistentie doen en betoonen sal / en dat
d'Inquisiteur byde selien Inquisiteurs ghe-
daeh wordē / gelych tot noch toe gedaen is
gheweest / en so naer gheestelycke en weer-
lycke gecheen him toebehoort / hebbende
syne M. in syne vriuen tselue exprestelyc
be-

bevolen/ mits welcken en omme syne M.
in so heylige en gunstige sahe gehoozaem
te wesen/ en hebben wij niet connen onder
laten v dese iegenwoordige te schryuen/ en
by den seluen te versoecken/ ende van syne
C. Ma. wegen te beuelen seer ernstelyck
dat ghy in desen v wilt voegen te regule-
ren naet tbeuel ende ordynantie der seluer
M. sonder in eenich poinct daer tegens te
comen oft laten gheschien op die pene in-
de voerl. Placcaeten en Ordonnancien be-
grepen/ ghelyck by ons v andersins voer
tvertrech van sine Ma. wt dese landen va
herwaerts ouer van syne Ma. int langhe
ghescreuen is geweest. Sult voorts schet-
pelick onderhoudē tleste Placcaet op tsluc
vand Religie gepubliceert de xxix. Martij
voer Paeschē. vō. Urij. nopende die Broed-
vrouwen/ mits gaders tgene v by onse mis-
sue beuolen is geweest int ouersenden va
tschue Placcaet/ als van toch te houden en
goet regard te nemen op de ghene die be-
vonden souden worden sekeren tēt hun wt
de kercke te absenterē/ en gheen metisse en
hooren op sondaghen en ander heylighē
dagen ac. In date syne Ma. brieft/ den xxix.
Martij Ixiiij. voerl. Ende den onsen den xij.
Aprilis Ixiiij. naer Paesschen. En also ons
ingegeuen is/ datmen dagelijc hoe lan-

Bij ghe

gher hoe meerder op straten/waghens/in
schuyten/scepen/ en elders scandaleuse lie-
dehens singet teghen het heylige eerweer-
dighe Sacrament des Auctaers/het doop-
sel/en anders: Lasten en ordonneren D.E.
dat t selue tuwt kennisse comende met
alle bequame manieren belettet/becomen-
de den ghenen die sulcke liedeckens contra-
rie het christen gelooue tenderede tot scan-
dalisatie/oft anders/volgende die Placca-
ten van syne Ma. hem vervoorderen sullen
int openbaet te singen. Ende ten eynde so
ghylieden als alle die ondersaten te bet v
moecht voegen en reguleren nae die goede
gheliefte en placate van syne Co. Ma.
sult voortaen beter toesicht dragen/dat de
Placaten op t stück vander Heilige/ nae-
melych het placcaet vanden Jare xv. lvi.
van half Jare te half Jare vernieuwt en
ghepubliceert werde/ op dat die ghene die
tot eenige nieuwe opinien en dwalinghen
ghenegen mochten worden/deut vzeese der
penen inde selue Placaten begrepen daer
van geretraheert mogen worden. Edele/
vrome/discrete/besondere goede vrienden/
onse Heere God sy met u. Geschreuen in
den Hage den viij. Januarij anno xv. lxi.

Stilo Curie.

De

De Propositie gedaen by myn Heere van
Bzederode/Viane. &c. aen Mijnvrouwe
de Hertoginne/voer t'presenteren
vander kequeste.

Aunvrouwe d' Edelmannen verga-
dert in dese Stadt en ander van ge-
lijcke qualiteyt in een tamelich ge-
tal/ de welche om seker respecten hulles-
den hier niet gevonden en hebben/hebben
gesloten voer den dienst vanden Coninch
en tghemeyn weluaert van synen Neder-
landen/ te presenteren uwer Hoocheyt in
alder ootmoet dese Remonstrance / op die
welke haer belieuen sal te gheuen sulche
ordinancie als sy bevinden sal behoorlyck
te wesen/ biddende uwer Hoocheyt/ die te
willen nemē voer goet. Voorts Mijnvrou-
we/wij sijn veraduerteert/ dat wij hebben
beswaert geweest voer uw hoochheit/voer
de heeren vanden Kade/ en ander/ dat dese
onse deliberatie principalich heeft voorts
ghestelt geweest om te verwecken beroer-
ten/ opzoeren/ en muterien/ en dat daider
afgryselicst is/sij hebben ons opgeleyt dat
wij souden wtllen veranderen van Prince/
gemaect hebbende verbonden en conspira-
tien met vreemde Princen en Capiteynen/
so wel franchoisen/Duytscen/als ander/
dwelck noyt ghevallen en is in ons ghe-
dachte/ en is gheheel contrarie onser ghe-
trou

trouwicheyt/ en tghene dat uwe hoochheit
bevinden sal by dese Remonstrance / bid-
dende nietemin uwer hoochheit/ ons te wil-
len noemen en te ontdekken de ghene die
so onrechtevredichlick geblameert hebben
een so Edelen eerlyck geselschap.

Daer en bouen/ sijn ijnvoerwe/ hebben de
heere hier tegenwoordich verstaen/ datter
sijn sommigc onder hunlieden die in tpar-
ticulier bedragen es bestwaert sijn aenghe-
houde te hebben/ ende beneersticht om te
effectueren den voerē vermalendiden aen-
slach/ so wel met franchoisien als andere
vreemdelingen/ waer af dat wij ons groo-
telyck te coet gedaen vinden. Waeromme
dat wij biddē uwer hoochheit/ ons te willen
soo veel goets en faueurs te doene/ van te
noemen d'aenbrenghers en de beclaechde/
op dat d'ongelück ende valscheyt ontdeckt
sunde/ uwe hoocheyt daer ouer doe coete
en exemplare iusticie/ en dat om te belette
al tquaet es schandalen die daer af souden
moghen comen/ wel versekert sunde/ dat
uwe hoochheit nemmermeer coelatē en sal
dat ecne so Edel en heerlycken geselschap
blive beclaecht oft bestwaert van so leely-
ken en scandelyken feyten. Aldus ver-
balich vertoont byden welgebozen heere
Hendrick heer van Brederoode/ Dianc. sc.
den 5 Apirl 1565. voer Paechen.

Gequeste vanden Edelen aen myn
Vrouwe de Hertoghinne van
Parme/Siegente. &c.

Hun vrouwe/etis genoech bekent dat
alhüts ouer al Chistenheyt groo-
telijc vermaert is gheweest en noch is op
desen tegenwoordigen tijt de groote ghe-
trouwicheyt vanden volcke van desen Ne-
derlanden tot haerlieder eyghen heere en
natuerlyken Prince/inde welcke den Edel-
dom alhüts die principaelste is gheweest/
als de ghene die noyt ghespaert en heeft
lyk noch goet tot de bewaernisse ende ver-
meerderinghe van dyn / waer in wij seer
ootmoedige Vassalen van hynck Ma.wil-
lende alhüts beter en beter doen/so dat wij
by dage en nachte ons seluen gheteet hou-
den om hem te doen met ons lyk en goet
seer ootmoedigen dienst : en siende in wat
staet dat de saecken van desen tijt staen/so
hebben wij lieuer ghehadt wat ondancy te
behalen dan uwer hoocheyt eenige saecke
te verswygen/die namaels soude moghen
comen tot achterdeel van hynck Ma. en
oock met eenen in roerte stellen de tusschen
vrede van synen Lande hopende dattet ef-
fect metter tijt bewisen sal/dat onder allen
diensten die wij opt hynck Maesteyt soude

E

mo-

mogen ghedaen hebben/oft in toecomende tijden doen/dese behoorde gherekent te wesen onder d' alder notabelste ende best te passe comende/waer deur wij ons seluen sekert lich persuaderen dat v hoochteyt niet en sal connen anders dan wel nemen.

Hoc wel dan/Mr huyrouwe/dat wy gheen sijns en twyfelen/dat al het ghene dat sijnder Maesteyt eerhts en sonderlinghe nu gheordonneert heeft/aengaende d' Inquisite ende scherpe onderhoudinghe vande Placcaten op tseyt vand' Aelgie/ten heest eenich fondament en iuste title ghehad/ende dat omme te contyneren alle tghene dat wylen de Keyser Carolus saliger gheachten ten goeden opsiene en mynninghe gheordonneert hadde/nochtans aensicnde dat de differentie van deen cht tegen dan der met haer vrenigt verscheyde remedien/ende dat alreede sedert sommighe Jaren herwaerts de voerf Placcaten niet tegestaende datse niet en hebben ter executien ghestelt gheweest scherpelych en met alle rigeut/nochtans oorsaecke ghegeuen hebben van veel gricuen ende inconuenienten: voerwaer de leste resolutie vā zijnder Maesteyt/deur de welche hy niet alleen en verbiet eenichsins te modereren de voersleyde Placcaten/maer beueelt exprestelich dat

d' In-

8° Inquisitie onderhouden werde/ ende die
voerf placcaten in alle rigeur ter execu-
tien ghestelt werden/ Ons ghenoech dese
occasie gheeft van te vrezen dat daer deur
de voerf inconuenienten niet alleen sullen
comente vermeerderen/ maer ooc dat daer
dit soude ten lesten mogen volgen een ge-
nerale veroerte en oppoet/ streckende tot
deerlyke vaderstallen van t geheele lant/
naer dat ons de merchielyke teekene vande
alteratie vanden volcke/diemen alreede op
alle syden ghewaert wordt/oogmerckelick
bewysen en te kennen gheuen. Waetom/
dat wi hennende het evident en groot pe-
ruckel dat ons dreycht/ ghchoept hebben
tot mi toe/ dat oft deur de heeren/ oft deur
de Staten vande lande/ tselue uwer hooch
heit in tijden en mylen soude vertoont wer-
den/ op datmen dat remedieren soude. wech
nemende die oorsaechen en den oorsprouck
van tquaet. Maer mi wij ghesien heb-
bende/ dat syliden om sommighe occasien
die ons onbekent zyn/ buntiede sulcx niet
verwoerdert en hebben/ en dat daer en tus-
schen tquaet daghelic vermeerderet/ so dat
tperuckel van oppoet en generale muterye
voer die poorte is/ Wij hebben voer goet
aengesien/ dat mij schuldich sijn achtervol-
gen den eedt van trouwe en waerheit/ mits

de groote ghenegegentheyt en liefde die wij
draghen tot sünden Ma. en onsen Vader-
landen/ niet langher te veroeyden/en dat
meer is/ ons eerst te vervoordere om te doen
het nootsacehelyck deuoir/en dat so veel te
vrylyker als wij meer occasie hebbē te hos-
pen dat syne Ma. onse waetschouwinghe
int goede sal nemē/ siende dat de sake ons
naerd aengaet dan eenich ander/ deur dat
wij meest int perückel zijn van alle incon-
uenienten en verderstenisse/die ghewoon-
lych voortcomen van ghelyke accidenten/
hebbende voer den meestendreel ons huy-
sen en goeden ghelegen buyten op tlandt
ghereet totten roof van alle de werelt. En
ouergemerct doch dat generatich achter-
volghende de rigeur vande voerf Placca-
ten/ghelijck dat syne Ma. expresselich be-
veelt dat geprocedeert sy niemand vā ons
lieden sal wesen/ia dat meer is/niemand in
alle de landen van herwaertsouer vā wat
state/qualiteyt/of conditie dat hy ware/
die niet en sal bevonden z̄hi schuldich te
wesen van confiscatie van lūf ende goet/
ende subject ghemaect sijn die valsche be-
schuldighe vanden eersten benydere/ de
welcke om deel te hebben inde confiscacie/
sal willen die bedragen/of accuseren ond-
derwel vande Placaten/hem voer een toe-
vlucht

vluchtniet anders gela te sijnde dan doog,
luykinge vande Officier in wiens genade
sijn lsf en goed sal gehelc en al gestelt zun.

Dwelcke considererende/ wij so veel te
meer oorsaech hebben uwer hoocheyt seer
ootmoedelyck te bidden/ ghelyck wi noch
die biddē by dese tegenwoordige Reueste/
goede ordinantie daerinne te stellen/ en om
d'importantie van der saken te willen so
haest alst moghelych sal wesen te schicken
aen syne Ma. eenen nutten en bequame per-
soou/ om hem hier af te aduerteren/ en seer
ootmoedelyck te biddē van onsen tweegen/
dat hem belieue daer in te versien/ so wel
voer nu als voer namaels/ ende mits dyen
dat tselue nymermeer en sal connen ghe-
schieden/ latende de voerk placcate in haer-
lied crachte/ gemerce dat daer duer wt comt
den oorspronck vande voerk inconuenien-
ten/ dat hem belieue te willen verstaen tot
der alegghinghe van dyen/ de welche be-
vonden sal worden niet alleene gehelc van
noode te wesen om te beletten de gheheele
bederfenisse ende verlies van alle dese lan-
den van herwartsouer/ maer noch der re-
den ende rechte ghelyckmatich.

Ende om dat syne Ma. gheen oorsaek
hebben en soude te denchē/ dat wij/die niet
en pretenderē dan hem te bewysen seer oot-
moe-

moedige onderdanicheyt/souden willen be
staen hem te bedwingen/ofc een wet te stel
len tot onser belieften (so wij niet en twis-
selen dat ons teghenpartye sal willen in-
terpreteren en intleggen tot onsen achter-
deele.) **B**idden seer ootmoedelich dat syne
M. belieue te maken andere ordinantien
by aduyse ende ouereendragien van alle de
Staten generael/en generalyc vergadert/
om in des voers is te voersien doet ander
nutte ende bequame middelen/sonder soo
merckelycke periculen.

Biddende och seer ootmoedelyck uw
Hoochteyt/datse te wyle dat syne **M.** hoo-
ren sal ende letten op ons rechtveerdighe
tequeste/ende daer op ordineten sal naer
zijn goede en rechtveerdighe belieft/daer
en tusschen voersien wil op de voers peri-
culen/deur een generale scho;singe/so wel
vander Inquisitie/als van alle executien
vande voers placcaten/tot dat syne **M.**
andersins daerop gheordincert heeft. Wel
erpressoelyc proctsterende/dat wij voer also
vele als ons mach aengaen/ons ghequetē
hebben van ons denoirt deur dese teghen-
woordighe waetschouwinghe/so dat wij
van nu ons ontlasten voer Godt ende den
menschen/verclarende dat inghevalle re-
nich inconuenient/disordre/opzoet/mute-
ties/

erte/oft bloetstortinge hiernamaels daer af
comt/deut ghebreck van in tuus remedie
gestelt te hebben/wij gheensing en connen
beschuldicht zyn/als verstoegen te hebben
soo merchelych en apparent quaet. Waer
in dat wij Gode/ den Coninck/ uwe Hoo-
chteyt/ en myn heeren van synen stade/ en
docht onse conscientie tot ghetuychenisse
uemē/dat wij daer tunc geprrocedeert heb-
ben/als goede en leale dienaers ende ghe-
trouwe Paſten vander Co. Ma. toebe-
hoort/ sonder in gheen saken te bryten te
ghaen de lmiten van ons deuoit; Waer-
omme wij doock so veel te nerstigher bid-
den/dat uwe Hoochteyt daer toe verstaen
wille/ eer datter ander quaet afcome/ en
sult wel doen.

Ghepresenteert byden Edelen en welge-
bozen Heere Heynderick/Heere van Hee-
derode/Hianen. &c. vergeselschapt met vele
Heeren en Edelmannen van des Coninck
Nederlanden/den. 5. April int Jaer. 1565.
voer Paeschen.

C Dant-

Cantwoorde gedaen inde staedt vande
Staten deur Mijn vrouwe. &c. opde
voergaende Aeuaste.

Her hoocheyt verstaen hebbende
tghene dat versocht ende begheert
wordt by d'inhouden in deser Ae-
ueste/ is wel gedelibereert te seynden aen
sine Maesteyt/ om hem die te presenteren/
en te doen aen haer alle goede deuoit die
haer hoocheyt sal bedenckē te mogen die-
nen/ om te disposeren en verwilligen sine
voerf Ma. te condescenderen tot den ver-
soecke vande Remonstranten/ die welcke
niet en behoozen te hopen dan alle dingen
weerdich en gelijckformich snyder acinge-
horen/ en ghewoonlyke goedertierenheit:
hebben alreede haer voerf hoocheyt/ voer
de comste van de voerf Remonstranten/
deur bywesen ende aduys vande Gouver-
neurs vande Landen/ Ridders vander O-
den/ en die lieden van die Staden van Sta-
ten ende Secreten by haer zynde/ begon-
nen te bedencken ende maken een Moder-
atie van de Placcaten op tstück van der
Religie/ om die te presenteren syne voerf
Ma. Welcke Moderatie haer hoocheyt
hopet/ dat sulcr sal behoozen bevonden te
wesen/ als datse dechoozē sal te gheuen een
yeghelyck redelyck tontentement. Ende
ghe-

ghemerret dat v' autoriteyt vā haer hooch
heyt/ ghelyck de siemonstranten wel con-
sidereren en begripen moghen/ haer so ver-
re niet en street/ dat sij soude moghen sco-
sen d' Inquisicie en de placaten/ ghelyck
sij begherten/ en dat niet en betaemt t'ant
te laten aengaende de religie/ sonder wet/
deselue haer hoochheit betroutwet haert/ dat
de siemonstranten sullen te vreden wesen
van dat sij senden sal ten eynde voerf/ aen
syne Maesteyt/ en dat te wyle dat uwacht
werdt sijn antwoorde/ haer hoochheit bes-
zorgen sal/ dat so wel byden Inquisiteurs
(daer der tot nu toe gheweest sijn) als by
den Officiers respectuelpck/ sy gheproce-
deert discretelich en manierlich in heurli-
der lasten/ so datmen geen oorsake sal heb-
ben vā hem te beklagen/ haer wesse haer
betroutwende/ dat des siemonstranten hun-
sieden oock in sulcker manieren regeren
sullen/ dat van gheenē noode sal wesen an-
ders daer in te leuen/ en het mach wel ghe-
hopet sijn/ dat deur de goede hulpe en de-
noit/ die haer hoochheit doen sal aen syne
Maesteyt/ dat die sal te vreden wesen te
ontlasten dander lande vande Inquisicie/
daer sy is/ nae datmen heeft moghen ver-
staen/ dat alreede uclaert is op de stekeste
vande hoofdsteden van Brabant/ dat die

D

daer

daer mede niet en sullen beswaert wesen.
En haer hoocheyt sal haer stellen so veel
te vzhlicher om te doene alle goede deuoir
aen syne Maesteyt ten cynde ende effecte
voort als sy sekerlyck weet dat desiem
stranten een vast propoost en meyninghe
hebben niet nieus te willen voortz stellen
inde oude Religie diemen onderhout in de
Landen van herwaertsouer maer die te es-
serueten en bescerinen met alle haerlieder
macht. Ghedaen deur haer hoocheyt tot
Brussele. Den vi. dach van April. 1565.
voer Paesschen.

De Replique op de voorgaende ant-
woord gedaen den 8. van April.

Anvrrouwe gesien hebben d' Apo-
stelle die belijft heeft uwer hooch-
heyt ons te gheuen so en hebben
wy niet willen laten voer al seer oemoe-
delick te bedanken uwer hoocheyt vande
soete expedite van dien sonderlinghe van
tgoet contentement dwelc uwer hoocheyt
heeft gehad van onse vergaderinge de
welcke om geen ander oorsake gedaen en
is ghevoest dan vooz den dienst van syne
Ma-

Maiesteyt/welvaert en ruste vanden lande : Ende tot meerder contentement ende ruste vanden seluen lande/ souden wy seer begheert hebben dat de voors Apostille van uwer hoocheyt breeder ende clareder ghe weest hadde/niettemin naer dien dat uwe hoocheyt alsulcke macht niet en heeft als wy wel begheeren souden/gelyck wy verstaen/waer af dat wy seer droue sijn/ soe betrouwien wy ons/ nae de hope en versekhertheyt die uwer hoocheyt ons gegeuen heeft/dat die sulcken ordene daer in stellen sal/so wel byden Wethouders/als Inquisitieuro/hunleden beuelende van hunlicede te onthoude van alle vervolghinge voorts comende vander Inquisicie/Mandamente oft Placcaten/so wel oude als nieuwe/ op tlyck vander religie/ totter tijt dat syne Ma andersins daer af gheordineert heeft. Van onsen tweghen/ Rijnzouwe/ ghemetet dat wij niet en begheren dan te volghen alle tghene dat deur syne Maiesteyt met aduus ende consente van de genetale Staten vergadert zynde/ sal gheordineert worden totten onderhouden vander oude religie/ soo hopen wij ons in sulker voeghen te regeren/dat uwe hoocheyt gheen oozake sal hebben van qualyck te vreden te wesen: en ist dat yemant bedryft eenich

D y onr

onghereghelt oft opzoerich seyt/ datter sy
doer uwe hoocheyt ende die van den staade
vande Staten sulcken strassinge gheordi-
neert / als de verdienste van tseyt eysschen
sal . Anderwels protestende/dat in dyn
daer eenich inconuenient af comt/ deur ghe-
bzeke van gheen goede ordinantie daer in
gestelt te hebben/ dat wij ons deuoir vol-
daen hebben : seer ootmoedelyck biddende
uwer hoocheyt / te willen hebben dit ong-
deuoir voer aenghename en gheremoman-
deert / dat ontfangende tot dienste van syn
Maesteyt . Ons presenterende te blyuen
seer ghetrouwe ende onderdanige die-
naers uwer hoocheyt / en voer haer
worten te steruen / voet haten
dienst / alle reyse alst uwe
hoocheyt belieuen sal
ons te gebieden.

**Acquête vande vier Veden des Tarts
van Vlaendretē/ de Steden ende Cas-
seltien medeghevoecht/ opt seyt
van der Inquisitien.**

Aertoonen ende bidden in alder oot-
moedicheyt de vier Veden van u-
wen Lande ende Graefschap van
Vlaenderē/ so wel voer henlieden als voer
alle de Steden ende Casseltien/ en geneta-
lyck in den namen van allen den inwoon-
ders ende ondersaten vanden seluen lande/
hoe dat gheleden eenigen tijt sij ghepresen-
teert hadde uwer Maesteyt Acquête/ om
dat der sluer soude belieue den Supplian-
ten te laten ghenieten en gebrycken inde
voerſt qualiteyt/ van heurlieden ouder libert-
epten en vryheden/ totter conſetuatie van
hunlieden/ en te verbieden de Inquisiteurs
en ander Gheestelyke perſoonen/ van ee-
nighe nieuwicheeden in te brengen deut de
practycke vander Inquisitie/ en dat op de
voerſt Acquête noch niet en hadde gheor-
dineert gheweest/ om dat uwe Maesteyt
begeerde eerſt en voor al particulierlyker
te verstaen de meyninghe vanden Suppli-
anten/ achtervolgende de Acquête hier by
ghevoecht/ so ist dat sij om daer op te vol-
doene/ hunliede nu addresſere tot uwe Ma.
als daer toe bedwonghen/ deut dobligatie

Dij van

van heurlieder eedt/ en tot conseruatie en
welvaert van uwen voerf Lande/ en oock
nieuwelick daer toe verweet/ deur de nou-
we practijcken en lisen van myn hecre de
Bisschop van Brugghe/ en van M. Peeter
Titelman/ hem leggende Inquisitor/ als
bluet byde Copien van d' articulen by hen-
lieden voerghehouden/ hier by ghevocht/
en bidden seet ootmoedelyc dat ghy tegart
nemende opde redenen int lange verhaelt
byde voerf Reueste/ ende sonderlinge dat
uwe andere patrimoniale landen heurlie-
der gebueren/ niet en zijn also in slauernie
gehouden vande voerf Inquisitie/ deur li-
verteyt van welcke uwe andere patrimo-
niale landen/ de inwoonders vā uwē voerf
lande van Vlaenderen souden ghecoersaect
wesen huijlieden te vertrecken/ ende heur-
lant te verlaten/ om henlieden vpp te makē
vā sulche slauernie/ quellinge/ en subiectie/
gelyckmen alreede bevonden heeft by ex-
perientie: uwer M. belieue den Supplianten
te laten ghenieten en paiselych te ghe-
bruychen vā heurlieder voerf rechten/ vpp-
heden/ costuymen/ en gewoonten/ en want
dexticitie vande voerf Inquisitie dē voer-
schēuen rechten/ vppheden/ costuymen/ en
ghewoonten/ van den Supplianten direc-
telych contrarie is/ de selue te casseten/ te
nicte

niete te doen/ en gheheel doen ophouden,
voer so vele alst aengaet den wereltlycken
persoonen/ verbiedende daer en bouen alle
gheesteliche stichters te nemen eenige ken-
nis van saken cenichsins staende ter ken-
nisse vā de wereltlycke iurisdictie/ maer de
selue alleenlyck te laten ter kennisse en iu-
dicature vanden wereltlycken stichter/ en
met toe te laten dat de Supplianten en In-
woonders van uwen voerſt lande vā Vlaen-
deren scherpelycher verbonden soude we-
sen tot eenige Inquisitie/ oft rigeut vā ooz-
dinantien en placcaten op tſtuck vande re-
ligie gemaect/ dan ander heutlieder aenge-
legen landen ende proutnicien/ willende de
voerſt Remonstranten uwe M. wel verſe-
heren/ dat de selue van uwen Lande van
Vlaendre en tgemeente int generael/ egeen
ander meyninghe oft begheerte en hebben
dan hun te imployeren tot continuatie
ende onderhoudinge van den ouden

Catholyken ghelooune/ allet tot
dienſt van uwer Mateſteit
als goede getrouwe ond-
ſaten der ſcluer. 1565.

11. Aprilis voer
Paeschchen.